

Lopende zaken uit Het Groene Woud :

- > Eerste subsidie vanuit Streekrekening Het Groene Woud
- > Realisatie Natte Natuurparel De Scheeken stap dichterbij
- > Project van de Maand: Vlechtheggen in Het Groene Woud
- > Landschap Het Groene Woud uniek in Europa
- > Ondernemersbijeenkomst 20 november Streekmerk
- > Gezocht: nieuws en activiteiten
- > Hertogboeren genomineerd voor ZLTO initiatiefprijs
- > Bijeenkomst versterking cultuurhistorie
- > Het Groene Woud is MTB-netwerk rijker
- > Voor uw agenda

Eerste subsidie vanuit Streekrekening Het Groene Woud

De oprichting van de Coöperatieve Vereniging Het Groene Woud is het eerste project dat vanuit de Streekrekening Het Groene Woud een financiële bijdrage ontvangt. De Streekrekening is sinds mei 2006 actief om deelnemers te werven en sinds januari van dit jaar is het Horus Fonds gevuld met voldoende middelen en opengesteld voor aanvragen.

Bron: Streekrekening Het Groene Woud

Het Horus Fonds van de Streekrekening groeit naar mate het gezamenlijke spaartegoed van de deelnemers met een eigen Isis Rekening toeneemt. De bank stort namelijk over het totale saldo van alle Isis Rekeningen bij elkaar een vergoeding in het Horus Fonds. Daarnaast kunnen deelnemers, als zij dat willen, een deel van hun marktconforme rente schenken aan de Streekrekening en dit geld komt ook in het Horus Fonds terecht. Deze rentes samen leverden de afgelopen periode een groot bedrag op. Op 1 januari 2008 zat er namelijk ruim €200.000 in het Horus Fonds en werd het fonds opengesteld voor aanvragen.

Eerste project

De oprichting van de Coöperatie Het Groene Woud, de vereniging van gecertificeerde Groene Woud bedrijven, is dus het eerste project dat zich mag verheugen op een bijdrage. Voorzitter van de Streekrekening, Ger van den Oetelaar: "We zijn erg blij dat we de coöperatie kunnen ondersteunen. De activiteiten van de coöperatie hebben een grote uitstraling voor het hele Groene Woud en leveren een belangrijke bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het Nationaal Landschap. Naast een bijdrage van de provincie en de inzet van vrijwilligers kwam de vereniging nog € 15.000 tekort op hun begroting om tot oprichting te komen. Deze bijdrage is nu vanuit de Streekrekening toegezegd."

Bijdrage aan landschap

Stichting Streeksfestival Het Groene Woud is de initiator van oprichting van de coöperatie.

Frans van Beerendonk, voorzitter van deze stichting: "De coöperatie is gebaseerd op het principe dat het landschap als waardevolle bron moet worden gekoesterd. Hierbij is vast uitgangspunt dat ieder deelnemend bedrijf/instelling een bijdrage moet leveren aan het landschap van Het Groene Woud om voor lidmaatschap van de coöperatie in aanmerking te komen. Als waarborg hiertoe hebben we een certificeringssysteem opgezet. Dankzij de bijdrage van de Streekrekening kunnen we nu de coöperatie verder vorm geven en het certificeringssysteem verder uitwerken."

Realisatie Natte Natuurparel De Scheeken stap dichterbij

Op 25 november heeft het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Boxtel besloten tot een aantal opmerkelijke grondtransacties. Met dit besluit is de realisatie van de Natte Natuurparel De Scheeken een stap dichterbij gekomen.

Bron: Het Groene Woud

Realisatie van de Natte Natuurparel De Scheeken is belangrijk om in de toekomst afgesproken water-, natuur- en landschapsdoelen te kunnen verwezenlijken. "Natte Natuurparels zijn belangrijke projecten binnen de reconstructie, rechtstreeks voorgekomen uit het zogenaamde Akkoord van Cork", vertelt wethouder Ger van den Oetelaar. "Met onze uitzonderlijke transactie is en natuur en landschap en de landbouwstructuur gediend. En leveren wij als gemeente Boxtel een wezenlijke bijdrage aan de realisatie van de Natte Natuurparel De Scheeken waarvan wij begin 2008 het voorlopig ontwerp onderschreven hebben."

De deal

De gemeente verkoopt 10,5 hectare aan de Goossen-Bunder in de Scheeken aan Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL). Deze gronden komen straks bij Brabants Landschap terecht voor het realiseren van natuur-, water- en landschapsdoelstellingen. In het complex Goossen-Bunder houdt de gemeente Boxtel nog 18 ha eigendom, wat in principe ook gebruikt kan worden voor uitruil ten behoeve van de realisering van de Natte Natuurparel De Scheeken.

Van diezelfde BBL koopt de gemeente 12 hectare aaneengesloten landbouwbougrond aan de Gemondestraat in Liempde. Hiervan verkoopt de gemeente 0,6 ha aan Waterschap De Dommel voor de realisatie van een ecologische verbindingzone aan De Dommel en wordt ongeveer 3 ha ingezet voor het verplaatsen van een pachter van de gronden aan de Goossen-Bunder. De resterende ruim 9 ha is beschikbaar voor uitruil vanuit de Natte Natuurparel De Geelders.

Project van de Maand: Vlechthege in Het Groene Woud

Op initiatief van het Innovatieplatform Duurzame Meierij (IDM) en de gemeente Boxtel hebben 27 vrijwilligers op zaterdag 15 november jl. op een perceel in Cromvoirt een vlechthege van circa 75 meter aangelegd.

Henk Prins, bestuurslid IDM en voorzitter van de werkgroep Heggen en Houtwallen was bij de activiteit aanwezig. "Op de dag hebben

Bron: Karel Voets

we gewerkt aan het ontwikkelen van een methode van heggen vlechten die past in het gebied en die in zowel economische als ecologische zin kan bijdragen aan de versterking van de kwaliteiten van het Nationale Landschap Het Groene Woud. We vinden het daarbij belangrijk om een eigen vlechtstijl te ontwikkelen, in plaats van een vlechttechniek uit een andere regio te kopiëren." Het IDM wil bevorderen dat in de nabije toekomst – nadat een regiospecifieke vlechtstijl is ontwikkeld - meer vlechtheggen in Het Groene Woud worden aangelegd.

Symposium

Om inspiratie op te doen, wordt op 29 november een symposium gehouden over heggen en houtwallen in Het groene Woud. Dit symposium vindt plaats in het kader van het 10-jarig bestaan van Stichting Het Roois Landschap. Prins: "In de ochtenduren geven deskundigen en kenners van de Meierij een inleiding over houtwallen en heggen. Na de middag planten we een heg aan het Cathalijnepad in Sint-Oedenrode. Over 5 à 6 jaar is deze heg oud genoeg om te worden gelegd, zoals dat heet, en zal Sint-Oedenrode een heuse vlechthege hebben."

Een van de sprekers op het symposium is de landelijk bekende heggenspecialist Lex Roeleveld. "Hij gaat de komende periode een studie doen naar vlechttechnieken en de aanleg en het onderhoud van heggen en houtwallen in de omgeving van Sint-Oedenrode. Het is de bedoeling dat de resultaten die het onderzoek opleveren in de toekomst ook toepasbaar zijn in andere delen van Het Groene Woud."

Meer informatie

Neem voor meer informatie over vlechtheggen in Het Groene Woud contact op met Henk Prins, bestuurslid IDM, lid Werkgroep Natuur en Landschap: tel. 0413-476248, e-mail prins1944@hetnet.nl.

Landschap Het Groene Woud uniek in Europa

Een onderzoek dat uitgevoerd is in opdracht van Stichting Het Groene Woud in Uitvoering en het Innovatieplatform Duurzame Meierij toont aan hoe zeldzaam het landschap van Het Groene Woud is. Het is een landschap vol reliëf en historie zoals dat elders in Nederland en in Europa niet meer voorkomt. Heel opvallend zijn de vele oude wallen en grenzen in het gebied. De resultaten van het onderzoek werden vrijdag 7 november gepresenteerd tijdens een drukbezochte bijeenkomst bij de Schutskuil in Oirschot.

Bron: Piet de Jongh

De oorsprong van Het Groene Woud ligt in de periode na de laatste ijstijd. Toen ontwikkelde zich een volledig boslandschap. In de brons- en ijzertijd en vervolgens in de Romeinse periode werd een eerste aanslag gedaan op de bossen door de bewoners. In de middeleeuwen (na 1300) verdwenen vervolgens vrijwel alle bossen. Het hout en de producten uit de bossen waren van levensbelang voor de bewoners. Denk aan bouwhout, hakhout, strooisel, eikels voor varkens etc. Zeer waarschijnlijk heeft Velder deze periode 'overleefd' waardoor dit gebied het oudste bosgebied van Het Groene Woud is.

De Geelders zijn vanaf ca. 1300 in gebruik geweest als 'groene gemeynt'. Een open gebied met enkele bomen voor gemeenschappelijk gebruik door de bewoners van omliggende dorpen. In 1804 werd de gemeynt verdeeld en verkocht en begon de bebossing weer opnieuw. In 1900 bestaan De Geelders volledig uit bos. Door de verkoop ontstonden afscheidingen met eigen 'grenzen' zoals bij de Gasthuiskamp.

Uniek 'wallenlandschap'

Wallen, grenzen en oude boskernen hangen nadrukkelijk samen. In Het Groene Woud

komen deze geconcentreerd voor in met name het kerngebied bestaande uit Kampina, Velder, De Mortelen en De Geelders. Deze concentratie is uniek. Bewijs hiervoor zijn naast cultuurhistorische aspecten ook de aanwezigheid van zeldzame soorten. Zo zijn in Het Groene Woud door speurwerk in het kader van het onderzoek weer soorten gevonden waarvan gedacht werd dat ze uitgestorven waren, zoals de viltroos, de grootvruchtige meidoorn en de bosaalbes. Ook zijn er bosindicatoren in de kruidlaag aangetroffen die duiden op heel oude bosplekken. Het gaat dan om soorten zoals bosanemoon, salomonszegel, eenbes en adelaarsvaren.

In Het Groene Woud bepalen de wallen het reliëf in het gebied. Wallen zijn er in vele soorten. Bijvoorbeeld hakhoutwallen, wallen als perceelsscheiding, wallen om vee buiten te houden, eswallen en wallen als landweren (verdedigingswerken). Op Velder ligt een zeer oude wal, een landweer, die waarschijnlijk ontstaan is vanwege een conflict tussen de eigenaren van Velder en van Heerenbeek eeuwen terug.

Vervolg

Uit het verkennende onderzoek is duidelijk geworden dat de kern van Het Groene Woud een grote samenhang kent tussen bossen, beken, wallen, akkers, weiden en boerenerven. Deze samenhang is in een heel ver verleden ontstaan. Dat deze samenhang nog zo zichtbaar en ongeschonden aanwezig is, is heel bijzonder. Dit roept vele vervolgvragen op. Zoals: hoe kunnen deze waarden behouden, beheerd en versterkt worden? Hoe kunnen bewoners hun lokale expertise toevoegen? Hoe kunnen de waarden toeristisch benut worden? Daarom zal in de komende maanden een vervolgonderzoek opgestart worden.

Meer weten?

Voor meer informatie over het project en het opvragen van de folder over het verkennend onderzoek kunt u terecht bij het Streekhuis De Meierij in Liempde (tel. 0411-631031, e-mail broestenburg@brabant.nl).

Coöperatie Het Groene Woud slaat vleugels uit

Na de vestiging van de streekwinkel ONze Smaak in Schijndel richt de coöperatieve vereniging Het Groene Woud haar pijlen nu op Den Bosch. De bedoeling is om een Groene Woud belevingspunt te creëren in de Brabantse hoofdstad. Dit voornemen is een van de punten die voortgekomen is uit de eerste ledenvergadering van de coöperatie die onlangs in Liempde werd gehouden.

“Bijna alle leden waren tijdens onze eerste ledenvergadering aanwezig”, aldus Jan van Herk, nieuwbakken voorzitter van de coöperatie. “En dat niet alleen, de aanwezigen waren ook nog eens erg enthousiast om diverse nieuwe initiatieven met elkaar op te pakken”. De oprichting van het belevingspunt in Den Bosch is er hier een van. Projectleider Geert van der Veer: “De bedoeling is dat in dit belevingspunt Het Groene Woud op kleine schaal ook écht te beleven is. Denk hierbij aan een combinatie van een winkelformule, restaurant, verkoop arrangementen en VVV-functie. Een van onze leden, Henri Savelkouls, eigenaar van Vers Vlees Boerderij Savelkouls, wil hier zijn schouders onder zetten en gaat er mee aan de slag.”

Groene Woud ballonvaart

Een ander idee dat voortkwam uit de ledenvergadering is de Groene Woud ballonvaart. Rud van Herk van Pergama Landjuweel uit Haaren gaat dit verder uitwerken. “De bedoeling is dat elk Groene Woud gecertificeerd bedrijf uit de lucht herkenbaar wordt”, aldus Geert van der Veer. “Dit biedt vervolgens handvatten om een mooi verhaal over Het Groene Woud te vertellen tijdens de ballonvaart. Ook is het de bedoeling dat de luchtballonnen waarmee gevaren wordt duidelijk herkenbaar worden als ballonnen van Het Groene Woud. Hiermee kunnen we dan ook Het Groene Woud nog beter promoten.”

Nieuw bestuur

Tijdens de vergadering is ook het eerste bestuur benoemd. Naast voorzitter Jan van Herk en vice-voorzitter Frans van Beerendonk hebben de volgende leden zitting in het bestuur van de coöperatie: Toon van der Heijden (St. Servatiumus, Schijndel), Ernst Jonkers (Camping De Boskant, Oisterwijk), Wim van Kollenburg (melkveebedrijf, Best), Jos Hermans (Restaurant De Negenmannen, Boxtel) en Helma Ter Stege (Aspergeboerderij Ter Stege, Sint-Michielsgestel).

Meer informatie

Meer weten over de coöperatie Het Groene Woud? Neem dan contact op met voorzitter Jan van Herk (tel. 0411-622724) of projectleider Geert van der Veer (tel. 06-10960531).

Gezocht: nieuws en activiteiten

Bron: www.hetgroenewoud.com

Op de website worden namelijk verschillende mogelijkheden geboden om informatie toe te voegen. Het aanmelden van nieuws en activiteiten is gratis, evenals het plaatsen van een bedrijfsvermelding. Hoe completer de site hoe beter!

Hertogboeren genomineerd voor ZLTO initiatiefprijs

De Hertogboeren, een club van zeven enthousiaste agrariërs onder de rook van 's-Hertogenbosch, zijn samen met Vestingfietsen genomineerd voor de ZLTO initiatiefprijs 2008.

Bron: www.zlto.nl

De ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie) heeft de Hertogboeren genomineerd voor deze agro-toeristische activiteiten. De jury prijst vooral de samenwerking tussen stad en platteland. Mensen kunnen op de fiets (van Vestingfietsen) vanuit 's-Hertogenbosch naar de Hertogboeren.

Dagje uit bij de Hertogboeren

De Hertogboeren organiseren allerlei activiteiten voor groepen. Jong en oud, families, vrienden en bedrijven kunnen tijdens een ontspannen dagje uit ontdekken wat er zoal op een boerenbedrijf gebeurt.

Dit kan in de vorm van arrangementen, maar mensen kunnen ook een eigen programma samenstellen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan fietstochten, rondleidingen, sport en spel en een lunch of barbecue. Kijk voor meer informatie op www.hertogboeren.nl.

Stemmen

Van 23 deelnemers in heel Zuid-Nederland zijn de Hertogboeren nu nog met 2 andere kandidaten in de race voor de ZLTO-prijs. Op www.zlto.nl worden deze drie initiatieven gepresenteerd. Het publiek bepaalt wie de uiteindelijke winnaar wordt. U kunt eraan bijdragen dat de Hertogboeren deze voor hen belangrijke prijs in de wacht slepen. Tot 11 december kunt u stemmen door een sms te sturen naar 2255 met de tekst 'prijs zlto b'.

Bijeenkomst versterking cultuurhistorie

Op dinsdag 18 november organiseerden de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM) afdeling Noord-Brabant en Innovatieplatform Duurzame Meierij (IDM) een bijeenkomst om ideeën te ontwikkelen voor de cultuurhistorische versterking van Het Groene Woud. De avond leverde zeven projectideeën op.

Ongeveer 60 personen bezochten de avond in Schijndel. Peter van Oers, projectleider Innovatieplatform Duurzame Meierij: "We gaan de initiatiefnemers van de zeven projectideeën nu verder helpen bij het uitwerken van de plannen tot projectvoorstellen." Van Oers geeft een voorbeeld van een van de projectideeën die tijdens de avond naar voren is gekomen. "Een idee is om de Romeinse sporen die in Het Groene Woud aanwezig zijn, meer onder de aandacht te brengen. Dat kan bijvoorbeeld in combinatie met recreatieve activiteiten."

Project Veldpoorten

Een andere uitkomst van de avond is dat het project Veldpoorten een doorstart zal maken. De heer Klaassen, wethouder van Schijndel, deed deze toezegging. Van Oers: "Dit project houdt in dat de sociale werkplaats in Schijndel in samenwerking met leerlingen van middelbare scholen toegangshekken tot percelen, zogenaamde veldpoorten, maakt en plaatst. Op de hekken komen de historische namen van de achterliggende percelen te staan. Het project combineert sociale en educatieve doelstellingen."

Het Groene Woud is MTB-netwerk rijker

Zondag 30 november a.s. vindt in Sint Michielsgestel bij Lunchgalerie De Rijker de officiële onthulling van het MTB-netwerk door Het Groene Woud plaats. Als onderdeel van een breder programma voor genodigden wordt om 14.30 uur een speciaal ontworpen informatiepaneel onthuld door o.a. drie prominente fietsers - waaronder Bart Brentjens - en een komisch duo.

Bron: Karst Zijlstra

Het MTB-netwerk in Het Groene Woud bestaat uit zes routes die onderling verbonden zijn. De routes zijn bewegwijzerd met een internationaal symbool en leiden MTB-ers onder ander door bossen, beekdalen, agrarisch landschap en dorpjes die kenmerkend zijn voor Het Groene Woud. Langs de route zijn verschillende afstappunten om even bij te komen. De routes zijn los uitgegeven en te verkrijgen bij de lokale VVV-kantoren en -agentschappen in Het Groene Woud.

Voor uw agenda

In 2009 viert het Streekfestival Het Groene Woud haar eerste lustrum. Deze speciale editie van het succesvolle festival vindt plaats op zondag 5 juli 2009. Reserveer deze dag dus vast in uw agenda!

Bron: www.gijsooms.com

Opmaak digitale nieuwsbrief

Deze digitale nieuwsbrief is opgemaakt in de huisstijl van Het Groene Woud en is voorzien van verscheidene foto's. Ontvangt u de nieuwsbrief zonder deze elementen, dan moeten de instellingen van uw computer enigszins gewijzigd worden. Dit kan als volgt: Vanuit het programma Outlook, onder het kopje 'Extra', 'Opties' kiezen en vervolgens 'E-mailindeling'. Hier de berichtindeling instellen op HTML. Is dit nog niet succesvol of gebruikt u een ander programma, neem dan contact op via hetgroenewoud@imagro.nl.

Nationaal Landschap Het Groene Woud

In het hart van de stedendriehoek Tilburg - Eindhoven - 's-Hertogenbosch ligt Nationaal Landschap Het Groene Woud. Een ambitieus 'groenproject' met een gebiedskern van 7.500 hectare natuur bestaande uit bossen, moerassen, heide en agrarisch populierenlandschap. Het landschap is zo uniek dat de nationale overheid Het Groene Woud in 2005 - naast negentien andere gebieden - uitriep tot Nationaal Landschap. In totaal telt Het Groene Woud 35.000 hectare. Door de combinatie van een zeer gevarieerde natuurkern met een omliggend cultuurhistorisch waardevol landschap biedt Het Groene Woud een ongekennde mix van natuur, cultuur en vermaak. Hierdoor is het gebied bij uitstek geschikt voor een meerdaags verblijf en korte uitstapjes.

Het Groene Woud wordt het 'groene hart' van het stedennetwerk BrabantStad. Bestaande uit de steden Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Tilburg. Een groen stedelijk netwerk dat Noord-Brabant nadrukkelijker op de Europese kaart wil zetten als toonaangevende kennisregio.

Het Groene Woud heeft als doelstelling een groot samenhangend natuurgebied te ontwikkelen, waarin naast natuur ook veel aandacht is voor landbouw, groene recreatie en cultuurhistorie. Aan de basis van dit project staat een grote groep deelnemende partijen uit de streek, die onder regie van de Provincie Noord-Brabant, dit ambitieuze project ten uitvoer brengen. Het Groene Woud ontvangt hiervoor een Europese bijdrage.

Meer informatie over Nationaal Landschap Het Groene Woud is te vinden op www.hetgroenewoud.com.

Afmelden van deze e-mailing? [Klik hier](#).

project met
steun van de
Europese Unie